

**Z vami že
več kot 55 let**

Standardizirana Euro paleta že 55 let

epal.gzs.si

Standardizirana Euro paleta že 55 let

Že 55 let je standardizirana Euro paleta najbolj naravna zadeva na svetu

55 let je standardizirana Euro paleta v evropski industriji vsepovsod pričujoč nosilec tovora. Je kraljica logistike in v njej ima nosilno vlogo in je pred 55 leti revolucionirala transportno dejavnost. Zmagovalnemu pohodu te lesene konstrukcije tudi ni videti konca. Enostavno je genialna – brez nje si logistike ni mogoče predstavljati. Standardizirana je v vseh detajlih – standardni model Euro palete je dolg 1.200 mm in širok 800 mm in se pravzaprav imenuje paleta evropskega paletnega poola, v žargonu največkrat Euro paleta ali tudi izmenljiva lesena ravna paleta s štirimi vhodi.

1. julija leta 1961 so železnice članice Mednarodne železniške zveze UIC podpisale pogodbo o standardizirani in izmenljivi leseni ravni paleti s štirimi vhodi in z merami 800 mm X 1.200 mm X 144,4 mm. Sklenile so tudi sporazum in določila o uporabi in izmenjavi izmenljive Euro palete v mednarodnem prometu, kateri velja še danes. Tipične značilnosti lesene Euro palete so bile: 78 žebeljev, 11 desk, 9 kock in masa od 20 kg do 24 kg.

Do leta 1961 so logisti transportirali veliko »praznega prostora«. Takratne palete so bile prilagojene posameznim vrstam blaga in ker ni bilo enotnega standardnega nosilca tovorov, je bilo treba različne oblike kosovnih pošiljk zložiti tako, da je bil prostor v prevoznih sredstvih po možnosti optimalno izkoriščen. Na nakladalnih površinah in skladiščnih regalih pa se nič ni ujemalo, ne palete in ne zaboji v vseh mogočih izvedbah. Zato je bilo povsod veliko praznega prostora med različnimi oblikami in velikostmi pošiljk.

Z uvedbo Euro palete kot lesenega standardiziranega nosilca tovora se je mahoma reducirala potreben čas za nakladanje železniškega vagona za preko 90%. Ustrezno temu so se zmanjšali tudi stroški. Z uvedbo sistema izmenjevanja se je uporaba Euro palete pri uporabnikih še nadalje poenostavila, kar je imelo neposredno posledico bliskovite razširitve v Evropi.

S takšnimi argumenti se je Euro paleta hitro uveljavila in revolucionirala celotno transportno dejavnost in še danes predstavlja hrbtenico globalnih preskrbovalnih verig.

Euro paleta je več kot katera koli druga paleta v Evropi. Približno 500 milijonov Euro palet v obtoku predstavlja najbolj razširjen standardizirani nosilec tovora. Standardiziranost predstavlja skrivnost uspeha Euro palete. Od vsega začetka do danes se ni nič spremenila, samo kocke iz polnega lesa so se medtem dopolnile s kockami iz stiskanega ivernega materiala. Po Euro paleti se orientira pretežni del zdajšnjih logističnih sistemov – od avtomatiziranih visoko regalnih skladišč do nakladalnih površin, tovornjakov, priklopnikov, transportnih trakov, viličarjev in drugih transportnih sredstev. Euro paleta je dala logistiki skupno velikost in format, kar poenostavlja delovne procese. Vse kar se danes koncipira v logistiki je prikrojeno Euro paleti.

Euro paleta pa se ni razvila samo za transportno dejavnost, ampak se razvija kot kultni objekt pri izdelavi pohištva, gradnji stavb in v umetnosti. V svoji osnovni obliki je vpeta je naše vsakdanje življenje in v različnih medijih boste vsak dan videli najmanj eno paletu.

Z vami že več kot 55 let

Za razliko od transportnih palet za enkratno uporabo je Euro paleta koncipirana in predvidena za večkratno uporabo. Strokovnjaki življenjske dobe Euro palete ne merijo v času, ampak v postopkih v procesu izmenjave. Primeri se lahko, da je paleta lahko leta skladiščena in nedotaknjena. Euro paleta »zdrži« od pet do osem ciklov obratov izmenjave - vse je odvisno od ravnanja s paletami pri manipulaciji – nato se reciklira in nadalje uporabi kot naravni material. Euro paleta kot čisti produkt iz lesa je organsko vpeta v naravni in trajnostni ekološki krog.

Euro paleta je tudi zgodnji kazalec v gospodarstvu – ali gre konjunktura navzgor, ali navzdol. Medtem ko razni inštituti in inštitucije objavljajo številke, ki večinoma opisujejo preteklost, je mogoče preko palete predvideti prihodnost – če morajo proizvajalci in popravilci izdelati/popraviti veliko palet – pomeni to, da podjetja načrtujejo veliko transportov. Če gre gospodarstvu slabo, se tudi izdelava popravi manj palet – tako Euro paleta meri utrip gospodarstva.

Zastran izmenjave Euro palet v Evropskem paletnem poolu pa so pri mnogih podjetjih še vedno prisotne zmotne, da gre za zaprti pool za izmenjavo iz katerega je mogoče težko izstopiti, če pa že, pa z velikimi stroški. Ne vedo in se ne zavedajo, da nekakšen »centralni Evropski pool za izmenjavo Euro palet kot zaprti pool« - sploh ne obstaja. Pri izmenjavi se uporabljajo samo natančno določeni »Kriteriji izmenljivosti«, ki definirajo, v kakšnem stanju mora biti paleta, da je izmenljiva. Poškodovane neizmenljive palete se izločijo iz prometa, se popravijo ali reciklirajo.

Sama izmenjava med pogodbenimi partnerji, t.j. med pošiljatelji in prejemniki, bazira na individualnih dogovorih. Tako je v vsakem trenutku mogoč drugačen individualni dogovor obravnave izmenljive palete, ali prehod iz sistema izmenjave na drug sistem, n.pr. najem palet, izmenljive Euro palete pa lahko tudi prodajo.

Seveda veliko zaprtih paletnih poolov uporablja pri svojih paletah format Euro palete in so si samo tako lahko izborili svoje mesto na trgu.

Evropsko paletno združenje, European Pallet Association e.V. (EPAL)

Ustanovljeno je bilo leta 1991 kot krovno združenje licenciranih izdelovalcev in popravilcev EPAL/EUR lesenih ravnih palet in jeklenih boks palet. EPAL je po vsem svetu odgovoren za konstantno stalno kakovost EPAL- nosilcev tovora in pri tem stavi na neodvisno zunanjo kontrolo kakovosti. EPAL proizvaja in popravlja Euro palete od 1. avgusta 2013 izključno z oznakami »EPAL« v ovalu na vseh štirih kockah. EPAL je zastopan v 30 državah preko svojih 15 Nacionalnih komitejev, ki so se obvezali uresničevati cilje EPAL-a na nacionalni ravni. Kot registrirano združenje EPAL ne sledi nobenim komercialnim interesom in se pri vseh odločitvah orientira izključno po interesih partnerjev iz industrije, trgovine in logistike.

EPAL izdelava v Evropi pri svojih licenciranih proizvajalcih letno preko 70 milijonov palet in popravi preko 20 milijonov. Kljub temu povzročajo ponarejene palete na trgu veliko težav. Ker je EPAL Euro paleta produkt z zagotovljeno kakovostjo, so se ponarejevalci specializirali za izdelavo ponaredkov EPAL Euro palet. Ponaredki so na pogled enaki kot originali, imajo pa velike pomanjkljivosti v kakovosti, ki se pogosto izkažejo še-le takrat, kadar zaradi njih nastanejo nadaljnje škode, kot so poškodovanja blaga in delovne nesreče pri manipulaciji.

EPAL Euro palete se v sedanji obliki izdelujejo in popravljajo skladno z veljavnimi UIC standardi že 55 let. Od leta 2010 so podvržene toplotnemu fitosanitarnemu tretiranju skladno s standardom ISPM 15 in od leta 2011 se izvaja predpisano umetno sušenje palet.

Kakovost izdelave in popravila EPAL Euro palet kontrolira neodvisna svetovna kontrolna inštitucija Bureau Veritas, ki izvaja pri pridobiteljnih EPAL licence reglementirane kontrole nenapovedano in po sistemu naključno vzetih vzorcev. S tem je zagotovljena enotna kakovost vseh EPAL Euro palet na trgu skladno s standardom.

EPAL Euro paleta se je leta 2013 vključila v vedno bolj pomembne komunikacijske in informacijske tehnologije. EPAL je razvil sistem RFID radijskega čipa, ki se namesti na srednji kocki na vzdolžni strani palete. Na tako opremljeni paleti lahko logist sledi v vsakem času odposlano blago, kje se nahaja in kdaj bo prispelo do prejemnika. Poleg podatkov o odpravi in o blagu na paleti je mogoče zajeti tudi druge relevantne podatke.

EPAL je razvil in dal na trg tudi novo aplikacijo za Android in Apple – »PalletCheck Express«. Prednosti so:

- zamudno štetje palet na klančini nadomesti hiter „klik“ s smartphonom ali tabličnim računalnikom;
- natančno zajemanje količin palet ter čas in kraj procesa izmenjave;
- dopolniti je možno detajlirane informacije pošiljatelja in prejemnika;

- zajemanje kakovosti izmenjanih palet s slikovnim dokazom;
- avtomatsko generiranje dokumenta o izmenjavi, ki ga je mogoče takoj poslati po e-pošti po opravljenem postopku izmenjave.

Aplikacija PalletCheck Express zagotavlja maksimalno transparentnost ob minimalnem vložku.

Poleg standardnega modela Euro palete 800 mm X 1.200 mm nudi EPAL tudi nadaljnje standardizirane tipe palet: 1.000 X 1.200 mm, 1.200 X 1.000 mm in polovično paleto 600 mm X 800 mm ter novo polovično paleto s kovinskimi nogami, ki jo je razvil EPAL. Evropski industriji in trgovini je glede na njihove potrebe v celoti zagotovljen širok izbor ustreznih nosilcev tovora – Euro izmenljivih palet.

EPAL licencirani proizvajalci in popraviljalci Euro palet v Sloveniji

aha emmi

AHA EMMI, d. o. o. Predelava aluminija in lesa

Kolodvorska 37a, 2310 Slovenska Bistrica

02 80 50 500, 051 307 130, andrej.stopar@aha-emmi.si, www.aha-emmi.si

ALPIMEX

Žagarstvo in proizvodnja lesene embalaže

ALPIMEX, d. o. o. Žagarstvo in proizvodnja lesene embalaže

Tržaška c. 1C, SI-1370 Logatec

01 75 09 093, 041 740 313, alpimexd@siol.net, www.alpimex.si

LESNA GALANTERIJA

Oberstar Boris s.p.

LESNA GALANTERIJA Boris Oberstar, s. p.

Goriča vas 7a, 1310 Ribnica

01 83 62 654, 041 650 432, boris.oberstar@gmail.com, www.paleteoberstar.si

LESPAL, d. o. o. Proizvodnja lesenih palet

Papirniška cesta 1, 1230 Domžale

01 72 41 403, 041 625 299, lespal@s5.net, www.lespal.si

LEVAS, d. o. o. Krško Zaposlovanje in usposabljanje invalidov

Tovarniška 18, 8270 Krško

07 48 11 569, 031 708 074, joze.kolman@levas.si, www.levas.si